

דף לה: ספק במציאות והמוציא מחברו

סיכום

המשנה מורכבת מארבעה חלקים. משותפת להם (מלבד דין ב) ההלכה ש"המוציא מחברו עליו הראיה".

- (א) שור שהיה רודף... זה אומר שורך הזיק וזה אומר לא כי אלא בסלע לקה.
 (ב) שניים רודפים אחר אחד, זה אומר שורך הזיק וזה אומר שורך הזיק - שניהם פטורים, ואם שניהם של איש אחד - שניהם חייבים.
 (ג) אחד קטן/תם ואחד גדול/מועד, הניזק אומר גדול/מועד הזיק, והמוזיק אומר קטן/תם הזיק.
 (ד) הניזקין שניים והמוזיקין שניים, הניזק אומר גדול/מועד הזיק את הגדול (וקטן/תם את הקטן), והמוזיק אומר קטן/תם הזיק את הגדול.

גמ'.

- רבי חייא בר אבא: (א) = ברי וברי, מחלוקת סומכוס ורבנן.
 מתקיף לה רב פפא: לפי זה גם (ג) = ברי וברי, ואי לא מיייתי ראייה שקיל כדקאמר מוזיק; וא"כ תקשה לרבה בר נתן, דאמר טענו חיטים והודה לו בשעורים (= ברי וברי) פטור לגמרי!
 העמדת הגמ' את המשנה - לפי רבה בר נתן:
 (א) = ברי ושמא (ניזק ברי ומוזיק שמא).
 (ג) = ברי ושמא (ניזק שמא ומוזיק ברי).
 (ד) = ברי וברי, וקמ"ל דראוי ניזק ליטול אם יביא ראייה, ואין לו ולא כלום בלא ראייה.
 (ב) - עוסק בדין אחר, כדלהלן, ואינו שייך לנידון דלעיל.

בדין (ב) -

טעם ההלכה "שניהם פטורים" - דתרווייהו מדחו ליה.
 "שניהם של איש אחד - שניהם חייבים" - קס"ד שאם אבד אחד יעמוד השני במקומו. אבל דין זה קשה, שהרי תם משתלם מגופו, ואי במועדים (המשלמים מן העלייה) - זה לא מתאים עם (ג), שאי אפשר להעמידו במועדים!
 תשובה: (ב) = במועדים, (ג) = בתמים.

קושיא על האוקימתא במועדים: לשון "שניהם חייבים" לא מתאים, ד"חייב גברא" מיבעי ליה!
 מסקנה: "שניהם חייבים" = רק כששניהם קיימים יש חיוב הניתן לתביעה, ובתמים, אבל אם אבד אחד מצי מוזיק מדחי ליה "זיל אייתי ראייה דהאי תורא אזוקך", וכו' עקיבא דאמר שותפין נינהו.²

[כ' בניסן התשס"ה]

¹ רש"י: אין מעמידים בניזק שמא ומוזיק ברי, כי אז (ג) ו-(ד) היינו הך.

והעיר עוד רש"י (לו). במלים "ורבה דאוקמא למציעתא": למה לא העמידה הגמ' את (ג) בברי וברי, דראוי ניזק ליטול ואין לו ולא כלום בלא ראייה (כך נדייק שלא תיקשי לרבה בר נתן)?

מפני שאת (א) איננו מעוניינים להעמיד בברי וברי, דלא איצטריך לאשמועינן דהמע"ה, דלית ליה דרבי חייא בר אבא, ולכן העמיד את (ג) בברי ושמא, כדי להעמיד את (א) בברי ושמא. ומה נשאר - (ד), הוא יועמד בבברי וברי ו"ראוי ליטול ואין לו", אחרת - היינו (ג).

² "אבל לר' ישמעאל - כיוון דאמר בעל חוב הוא וזווי הוא דאסיק ביה - אבד האחד לא אבד את זכותו" לשון רש"י.